

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

DIREKTORAT ZA DRUŽINO

www.mddsz.gov.si, e: gp.mddsz@gov.si

Kotnikova 5, 1000 Ljubljana, t: 01 369 75 00, f: 01 369 75 63

Številka: 710-2/2010/3

Datum: 10.3.2010

**REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA KOMUNICIRANJE**

gp.ukom@gov.si

Zadeva: predlagam.vladi.si – predlog 426: Kazenski pregon neplačnikov preživnin

Zveza: Vaš dopis, št. 092-27/2010/1 z dne 18.2.2010

Dne 18.2.2010 smo v obravnavo prejeli predlog 426: kazenski pregon neplačnikov preživnin. V nadaljevanju vam posredujemo odgovor na navedeni predlog, ki smo ga pripravili skupaj z Ministrstvom za pravosodje.

V zvezi z zakonodajo, ki sodi v delovno področje Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve pojasnjujemo sledeče:

Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (Uradni list RS, št. 69/04, uradno prečiščeno besedilo - v nadaljevanju ZZZDR) v 123. členu določa, da so starši dolžni preživljati svoje otroke do polnoletnosti, tako da v skladu s svojimi sposobnostmi in zmožnostmi zagotovijo življenjske razmere, potrebne za otrokov razvoj. Nadalje drugi odstavek istega člena določa, da če se otrok redno šola, pa tudi če se redno šola vpisan na izredni študij, so ga starši dolžni preživljati tudi po polnoletnosti, vendar največ do dopolnjenega šestindvajsetega leta starosti.

Po določbi 129. člena ZZZDR se preživnina določi glede na potrebe upravičenca in materialne in pridobitne zmožnosti zavezanca. Pri odmeri preživnine za otroka mora sodišče upoštevati otrokovo korist, tako da je preživnina primerna za zagotavljanje uspešnega telesnega in duševnega razvoja otroka. Preživnina mora zajemati stroške življenjskih potreb otroka, zlasti stroške bivanja, hrane, oblačil, obutve, varstva, izobraževanja, vzgoje, oddiha, razvedrila in drugih posebnih potreb otroka (129.a člen ZZZDR). Preživnina se določi v mesečnem znesku in za naprej, zahteva pa se lahko od trenutka, ko je bila vložena tožba za preživnino (131.c člen ZZZDR).

Po 132. členu ZZZDR sodišče lahko na zahtevo upravičenca ali zavezanca zviša, zniža ali odpravi z izvršilnim naslovom določeno preživnino, če se spremenijo potrebe upravičenca ali zmožnosti zavezanca, na podlagi katerih je bila preživnina določena.

ZZZDR ureja tudi usklajevanje preživnine, določene z izvršilnim naslovom, in sicer se preživnina uskladi enkrat letno z indeksom rasti cen življenjskih potrebščin v Republiki Sloveniji. Uskladitev se opravi v mesecu marcu, pri čemer se upošteva kumulativna rast cen življenjskih potrebščin od meseca, od katerega je bila preživnina nazadnje določena oziroma usklajena.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve meni, da je dolžnost preživljanja v ZZZDR ustrezno urejena. ZZZDR v določbah, ki urejajo odmero preživnine, že vsebuje vse predlagane rešitve.

Pravice otrok v primeru neplačevanja preživnin s strani preživninskih zavezancev, to je pravico do nadomestila preživnine, ureja Zakon o javnem jamstvenem in preživninskem skladu Republike Slovenije (Uradni list RS, 78/06 – uradno prečiščeno besedilo – ZJSRS-UPB2; v nadaljevanju ZJSRS). Po določbi 21.a člena ZJSRS ima pravico do nadomestila preživnine otrok, ki mu je s pravnomočno sodbo ali začasno odredbo sodišča oziroma z dogovorom pri centru za socialno delo določena preživnina, ki je zavezanec ne plačuje; ki je državljan Republike Slovenije in ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji; ki je tujec in ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji, če je tako določeno z meddržavnim sporazumom ali ob pogoju vzajemnosti; ki še ni star 18 let. Otroku pripada pravica do nadomestila preživnine, če je postopek izvršbe po predpisih, ki urejajo izvršbo in zavarovanje, neuspešno zaključen ali če postopek izvršbe traja več kot tri mesece (prvi odstavek 21.c člena ZJSRS).

Glede predloga, da se kaznuje tiste, ki načrtno prekinajo delovno razmerje, da preživnine ne bi plačevali oziroma da se določi, da zaposleni (določen ali pa nedoločen čas) delovnega razmerja ne sme prekiniti dokler obveznosti ne poravna, pa pojasnjujemo, da kaznovalna politika v zvezi z neplačevanjem preživnin ne sodi v delovnopravno zakonodajo. Glede prepovedi prekinitve delovnega razmerja s strani delavca, ki preživnine ne plačuje, pa poudarjamo, da bi taka določba posegla v svobodno odločitev delavca glede opravljanja dela, zato menimo, da takšen predlog ni sprejemljiv.

S strani Ministrstva za pravosodje smo prejeli naslednje pojasnilo:

Kazenski zakonik (Uradni list RS, št. 55/08, 66/08 – popr. in 39/09, v nadaljevanju: KZ-1) v 194. členu ureja kaznivo dejanje »Neplačevanje preživnine«, ki ga stori, kdor ne daje preživnine za osebo, ki jo po zakonu mora preživljati in za katero je višina njegove preživninske obveznosti določena z izvršilnim naslovom, čeprav bi to zmožel. V tem primeru je predpisana kazen zapora do enega leta. V drugem odstavku 194. člena KZ-1 pa je določena kvalificirana oblika tega kaznivega dejanja, pri kateri je predpisana kazen zapora do treh let, in sicer gre za primere, ko je zaradi prej navedenega dejanja ogroženo preživljanje upravičenca ali bi lahko bilo ogroženo preživljanje upravičenca ali za primere, ko se storilec izmika dajati preživnino. Tudi predhodni Kazenski zakonik (Uradni list RS, št. 95/04 – uradno prečiščeno besedilo) je v 203. členu urejal to kaznivo dejanje (sprva se je to kaznivo dejanje imenovalo »Izmikanje plačevanju preživnine«). Pri tem kaznivem dejanju storilec ravna z

direktnim naklepom, saj se zaveda protipravnosti svojega ravnanja in noče dati preživnine oziroma se hoče izmakniti plačevanju preživnine. Način izvršitve izmikanja plačevanju preživnine se kaže v naslednjih oblikah: storilec ne sprejme ponujenega dela, se namenoma ne zaposli, večkrat menjava zaposlitev, izrecno nasprotuje plačevanju preživnine ipd. Sem spadajo tudi primeri, ko nekdo namenoma odpove pogodbo o zaposlitvi, zato da bi se izognil plačilu preživnine. Ni pa mogoče v vseh primerih, ko zavezanec za plačilo preživnine, odpove pogodbo o zaposlitvi šteti, da se izmika plačevanju preživnine, saj so odpovedni razlogi tudi s strani delavca lahko različni.

S kazenskopravnega vidika Ministrstvo za pravosodje meni, da je navedeno kaznivo dejanje ustrezno urejeno. Odločanje o navedenem kaznivem dejanju je v stvarni pristojnosti okrajnega sodišča (sodi sodnik posameznik v skrajšanem postopku), ker je najvišja predpisana glavna kazen do treh let zapor.

Lepo pozdravljeni.

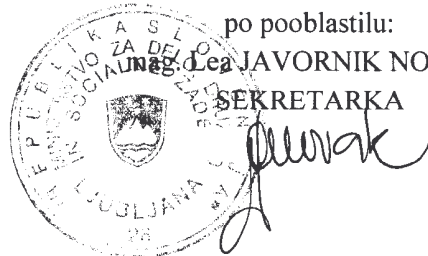
Pripravila:
Marjeta Žibert
Podsekretarka

dr. Ivan SVETLIK
MINISTER

po pooblastilu:

mag. Lea JAVORNIK NOVAK
SEKRETARKA

Vročiti:

- gp.ukom@gov.si
- gp.mp@gov.si (številka zadeve: 091-6/2010)